

Jugoslovanski Odbor.

IZ POROČILA, KI GA JE SPREJEL NEWYORSKI LIST "NEW YORK TRIBUNE", JE RAZVIDNO, DA AMERIŠKA VLADA NE PRIPOZNAVJA JUGOSLOVANSKEGA ODBORA. — SRBSKE VLASTI SO OBVEŠČENE O TEM.

Eden najuglednejših newyorskkih listov "New York Tribune", je priobčil sledečo vest:

Washington, Oct. 2. — The Serbian government has decided to send a war mission to the United States, which will have diplomatic status, it was learned to-day. This government, however, will not officially receive a Yugoslav committee from Serbia and the Serbian authorities have been so informed.

V slovenskem prevodu se glasi:

Washington, 2. oktobra. — Danes se je doznalo, da je sklenila srbska vlada poslati v Združene države komisijo vojaškega značaja. Vlada Združenih držav pa ne bo uradno sprejela nekega Jugoslovanskega Odbora iz Srbije. Srbske oblasti so bile že o tem obveščene.

To je sicer kratko, zelo kratko poročilo, ki pa zelo mnogo pove.

Skoraj vse zavezniške države — ki potrebujejo od Amerike pomoči, so poslale sem svoje komisije, katerih namen je stopiti v tesnejši stik z vlado Združenih držav, ki namerava neposredno skupno delovati v vseli vprašanih gladi uničenja Nemčije in medsebojne pomoči.

Najprej so prišli Francozi, zatem Angleži, Italijani, Belgijci in slednji Japoneci.

Kot zavezniki Združenih držav so bili komisarji posred najboljše sprejeti.

Vlada Združenih držav je obljubila vsem vsestransko pomoč.

Slednji prihaja poročilo, da so tudi Srbi namenjeni v Združene države.

Ako je razen Belgije katera druga država na svetu neobhodno potrebna pomoči, je to — Srbija, država našega bratskega naroda, katero so Nemci, Avstriji in Bolgari popolnoma uničili.

Srbi in Belgijci sta dva naroda, ki bosta v najkrajšem času popolnoma izkpravela, če ne dobijo pravočasne pomoči od največje zaščitnice vsega poštenega in človečanskega, od — Amerike.

V tem smislu tudi pozdravljamo srbske komisarje in jim želimo največjega uspeha.

Govorili bodo zase, za svojo izmučeno in omagano deželo, prosili bodo pomoči onega, ki jim jo edini zamore dati.

V gornem poročilu je pa tudi omenjeno, da bo prišel v Ameriko tudi nek Jugoslovanski odbor, ki si lasti stike in zveze s kraljevino Srbijo.

Tega odbora pa vlada Združenih držav ne priznava in ga ne bo uradno sprejela.

Če se bo to res zgodilo, in mi prav dobro vemo, da se bo, kajti listi kot je newyorsk "Tribuna", nimajo navede lagati, je zadan zadnji, najhujši udarec političnim fantantom in jugoslovanskim prenapetecem, ki so hoteli brez vprašanja slovenskega in hrvaškega naroda zgraditi državo, v kateri bi Slovenci in Hrvatje najbrže ne bili enakopravni s svojimi krvniki in rodnimi brati.

Jugoslovanski Odbor je zasledoval svoje posebne cilje, in v glavo si je ubil, da jih mora doseči.

Njegovi člani niso vpotevali nobenega nasveta in so vsak dober nasvet zavrnili z besedami, ki so prej lastne afriškemu divjaku kot pa našemu jugoslovanskemu bratu.

V sedanji vojni se je zgodila marsikatera zagonetna stvar, toda tako zagonetna kot je bilo delovanje Jugoslovanskega Odbora najbrže nima para v zgodovini sedanje vojne.

Po vstopu Amerike v vojno so se začeli boriti vsi zavezniki za demokracijo vsega sveta, za osvobodjenje malih narodov in za boljše bodočnost vsega človeštva.

Vsak pameten človek razume te cilje, samo člani Jugoslovanskega Odbora jih ne razumejo.

Oni vedo vse, znajo vse, edino besede o pravi demokraciji so jim — španska vas.

V svoji vodeni modrosti so spoznali in izprevideli, da bi dva kulturna in prosvetljena naroda kot so Slovenci in Hrvati, ne mogla drugače izhajati kot edinole pod vlado Italije, v zvezi držav kot so naprimer nemške države pod enim absolutnim gospodarjem.

Govorili so in govorili, dokler jim ni dala Amerika poštene klobute, dokler jim ni ameriška demokratična vlada zaprla ust in jim s tem jasno pokazala, kaj je cilj sedanje vojne in kaj je vilj vesoljnega človeštva.

Predsednik Wilson je jasno povedal, da ima vsak narod sam pravo izbirati pod katero vlado hoče živeti.

Ker je srednji vek že zdavnaj za nami in ker vemo, da sta naroda stoletja in stoletja v sužnjosti, zaslužila svobodo, gre ves naš boj za federativno republiko Slovenec, Hrvatov in Srbov. Ali nam more kdo kaj očitati?

Z raznih bojišč.

London, Anglija, 2. oktobra. — Iz zadnjega poročila se razvodi, da je večer in sibihi sovražnik z novimi četami petkrat poskusil nasikot na naše nove postojanke med Ypresom in severovzhodnem koncu poligonskega gozda. Tudi nek drug napad južno od železnice med Ypresom in Roulers je bil brezuspešen.

Vseh šest napadov je bilo odbitih, samo na dveh krajih so Nemci zavzeli manjši postojanki. Sovražnik je imel izvanredno velike izgube, pa nikakega dobička.

Južno od Lensa je bil odbit en sovražni napad.

V nedeljo ponoči so naši letalci bombardirali letališče pri St. Denis, kjer se je užgal en šotor. Požar se je razširil in ga je bilo mogoče videti 30 milj daleč. Bombe so tudi metali na pomole v Zeebrugge.

Vsa naša letala so se neopškodovano vrnila.

Pariz, Francija, 2. oktobra. — Na celi fronti ob Aisni so se vršili živahni boji. Dva sovražna napada severno od Braye-en-Laonnois in pri Ailles sta bila brezuspešna.

Ponoči so bili zelo vroči boji med Samogreux in Bezouvaux. Nemci so dvakrat poskusili zavzeti naše postojanke pri Beaumont. Z našim artilerijskim ognjem pa so bili vedno odbiti in so imeli velike izgube.

V Belgiji in na različnih krajih ob Aisni se bijejo še vedno ljuti artilerijski boji. Proti jutru so Nemci navadili na hrib št. 344 in Samogreux. Sovražniku se je posrečilo vdreti v naše postojanke samo severno od hriba št. 344. Poljutnih bojih pa smo zopet zavzeli postojanke.

Simuči so sovražna letala bombardirala mesto Toul in je bilo več oseb ubitih.

Berlin, Nemčija, 2. oktobra. — Proti jutru so naše napadajoče čete izrgale Angležem nekaj postojank pri poligonskem gozdu ter so jih držale proti opetovanjem sovražnim protinapadom. — Poleg mnogo mrtvih so Angleži trpeli tudi na ujetnikih.

Rim, Italija, 2. oktobra. — Na Banjšici so bili sovražni krajevni nasikot odbiti. Na Krasu so naše čete v južnem in severnem delu zelo delavne. Pridobili smo nekaj postojank.

Aretacije v New Yorku.

Včeraj je bilo v New Yorku zopet več oseb aretiranih. Posebno ostro postopajo zvezne oblasti s člani I. W. W., katerim vlada pripisuje zločinski protivladno delovanje. Med aretiranci se nahaja J. G. Balazzi, o katerem pravijo, da je kriv zadnjih nemirov v zapadnih državah.

Aretiran je bil tudi Carlo Treca, katerega dolžijo umora šerifa James C. Myrona v Minnesoti za časa stavke leta 1913. Zaprti so anarhistko in organizatorci I. W. W. Elizabeth Guley Flynn, ki je bila že večkrat v ječi in slednjič pesnik in izdajatelj anarhističnega magazina "Il Fuoco", Arturo Giovanni-ja.

Po aretaciji je dejal Treca: "Ako nam vlada Združenih držav da priliko, potem bomo z veseljem pomagali obesiti kajzerja, ako je to vse, kar od nas zahteva. Toda do zdaj v tem oziru se nismo imeli skuenji."

Giovanni-ja je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu sledeče:

"Ne moremo misliti, da bi bili namenoma kršili zakon v kateremkoli oziru. Zato tudi ne moremo vrjeti, da bi bile obdolžitve proti nam resne."

To je gotovo kak drug namen in upajmo, da je to namena velikih interesov uničiti našo organizacijo, katere edini namen je izboljšanje razmer delavskega naroda.

Prosim, da dementirate brzojavno vest, da smo pričeli boj proti policiji. Preveč resno smo med seboj v ljubezni, da bi se zavzemali za linacijo."

Kajzer obljubljuje ljudsko vlado.

London, Anglija, 2. oktobra. — V zadnjih 14 dneh se jasno vidi velika izprememba v javnem mnenju v Nemčiji. Vlada je zavzela močnejši kurz in dejuje z veliko večjim upanjem. Poved temu je dal dr. Michaelis, ki je popisal ruski ekonomični položaj; dr. Kuehlmana pa je še natančneje pojasnil pred glavnim odborom državnega zbora, ko je izjavil, da je uspešna vlada v Nemčiji odvisna od tega, ako državni zbor privoli v načine zmanjše politike.

Z drugimi besedami: nemška vlada je dobila dovoljenje, da sme igrati in varati dalje in sicer s tem, da je obljubila, da bo Rusija v kratkem izločena iz vojne ter drugje s tem, da je pressepila zmernejše stranke, obljubivši jim ustavne reforme. Nezdovoljni so samo socialisti, ki pa nimajo nikake moči, dokler so osamljeni.

Viljemov odgovor na papeževo poslanico tvori izvrstno podlago, na kateri bo mogoče zidati sedanjo kampanjo.

Prepričal je narod, da je on (cesar) edini pravi zagovornik miru in da so zavezniki odgovorni za nadaljevanje vojne.

Ko je pretečeni teden Asquith v Leedsu razložil angleške vojne namene, je govoril zelo zmerno in noben angleški državnik ni imel take podpore od strani časopisja, kakor Asquith; odobraval so njegov govor konservativni in liberalni listi.

Kar reče Asquith kot načelnik odbora angleških vojnih ciljev, je zelo velike važnosti v tem času. Odbor za vojne cilje je pohvalni diplomatični urad, ki uporablja svoje lastne in sovražne časopise, namesto, da bi se posluževal uradnih diplomatičnih virov.

Namesto, da bi razpravljali o frontah, je Asquith stavljal vprašanje: ali sila orožja daje večje jamstvo za mir, ali pa pogodbe med narodi?

Evropa hlepi po hitrem in stalnem miru. Asquith je sledil nazorom predsednika Wilsona. V zadnjih letih ni nikdar opustil priložnosti, da ne bi z navdušenjem odbral Wilsonovo politiko.

Med tem ko so prej nemški listi ostro kritizirali in napadali predsednika Wilsona, napadajo sedaj Asquitha.

"Frankfurter Zeitung" piše: "Pogoji, katere stavi Asquith, ne tvorijo podlage za mirovna pogajanja. Tak mir more Nemčija skleniti le, ako je popolnoma preinagana. Vendar pa je večji del njegovega govora navadni bluff; Asquithovi nazori so taki, kakor da jih smatra za epilog vojne, katere že smatra za končano."

"Nene Freie Presse" osebno napada Asquitha in ga dolži, da bi se zopet rad zavzel v ministarstvo. Kratko: iz vsega se razvodi, prvič da je vladna stranka zopet v sedlu toda samo s pomočjo obljub; drugič: da so nemški vladni krogi primorani ostati v defenzivni poziciji; tretjič: da sta Wilson in Asquith zasejala v Nemčiji neupanje in nemir in sicer v večjem obsegu kot vojna sama in četrtič: da ni sprave med strankami, dokler ne pride do važnih izprememb potom večjih vojaških uspehov. Dokler bo nemški narod zadovoljen z obljubami, toliko časa se bo zavlačeval mir.

Norveške izgube.

London, Anglija, 2. oktobra. — Tukašnje norveško poslanstvo zizjavlja, da je bilo potopljenih izza 19. septembra 30.800 ton norveških ladij.

Dvačest mornarjev je vtonilo, ostali so se pa rešili.

Cenešje kot v New Yorku.

London, Anglija, 1. oktobra. — Iz Južne Amerike in Nove Zelandije importirano koštrunovo mesto se je danes prodajalo na londonskem trgu po 22 centov funt.

New York, 1. oktobra. — Doznanje koštrunovo mesto se je danes prodajalo po 25 do 30 centov funt. Inčija avtonomija.

Kaj bo s premogom?

Pravijo, da se bo precej pocenil. Konferenca z upravniki. — Kakšna je situacija na severozapadu?

Washington, D. C., 2. oktobra. V uradnih krogih je bilo danes razglašeno, da bo premogovna administracija znižala ceno premoga.

V New Yorku bo mehki premog cenejši za 50 centov, trdi premog in druge vrste premoga pa za 15—20 centov.

Premogovi upravniki Garfield je sklical danes shod, na katerem je imel zelo značilen govor. Med drugim je tudi rekel, da bodo prekop-čevalci najbrže tudi zanaprej poskušali prodajati premog po sedanjih cenah, česar se jim pa nikakor ne sme dovoliti.

Na tem zborovanju se je tudi obširno razpravljalo o položaju, ki vlada v premogarskih okrajih severozapada.

Garfield je izjavil, da je položaj kritičen, da se bo pa v kratkem zboljšal, ker je prepovedala vlada izvažati premog v Kanado.

Premogarji bodo dobili večje plače in so tozadevna pogajanja baje že končana.

Raznoterosti.

Za posojilo svobode.

Včeraj je bilo podpisano v New Yorku za \$15.000.000 drugega vojnega posojila. Iz Washingtona poročajo, da vlada ni popolnoma zadovoljna z večerajšim in predvečerajšim podpisovanjem.

Vlada se nima vsch poročil, vendar sodi, da se je prvi dan podpisalo po Združenih državah za 150 milijonov dolarjev drugega vojnega posojila.

Villa v Rosario.

El Paso, Texas, 1. oktobra. — Po poročilih nekega uslužbenca neke ameriške družbe je pretečeni teden Villa s svojimi pristaši zapustil gorovje Durango in je zasedel Rosario.

Villa se je proglasil za diktatorja okraja Rosario. Postavil je ceno za živla, naložil davke in konfiskiral množico pšenice, da se razdeli med reveže.

Obregon v Združenih državah.

San Francisco, Cal., 1. oktobra. Danes je prišel tusem mehiki general Obregon, ki je izjavil, da je prišel v Združene države, da doseže ozdravljenje svoje odstranjene desne roke.

Beg iz ječe.

Pensacola, Fla., 2. oktobra. — Med tem ko so v petek pebivalci Pensacole ikali zavetja pred nevihto, sta William in Robert Blackwell, ki sta zaradi mmore nekega starega zakonskega para obsojena na smrt na vešalih, prežejala mrežo svoje celice in pobegnili.

Serifi bližnje okolice iščejo zločince in razpisana je za nju velika nagrada.

Stavka v Lawrence.

Lawrence, Mass., 2. oktobra. — 300 članov tukašnje bartenderske unije je danes odložilo delo iz simpatije do stavkujočih pivovar-niških delavcev, ki se potegujejo za višjo plačo. Več hotelov je zaprtih, po drugih pa strežejo gostom gospodarji.

Viljem in Karol.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Danes se je uradno objavilo, da se je cesar Viljem na povratku iz Rumunije sestel z avstrijskim cesarjem Karolom v Dzieditz. Vladarja sta izrazila največje zadovoljstvo, kar pomeni popolno soglasje v političnih in vojaških zadevah.

Indija prosi za avtonomijo.

Washington, D. C., 1. oktobra. Henry Hotchner je prinesel iz Indije pismo S. Subramaniamu, ki prosi predsednika Wilsona, da se naj zavzame za avtonomijo Indije. Pismo pravi, da je Indija pripravljena dati 10 milijonov vojakov, da se izvaja zmaga, ako do-Indija avtonomija.

Nemci se umikajo.

NEMCI SE PRIPRAVLJAJO, DA SE UMAKNEJO ZA DRUGO OBRAMBNO ČRTO V FLANDRIJI. — ZAVKAZALI SO CIVILNEMU PREBIVALSTVU, DA IZPRAZNI NEKATERE KRAJE, KI LEŽE DO DESET MILJ ZA BOJNO ČRTO. — OSTENDE IN DRUGA MESTA PRAZNIJO. — NEMŠKA MOČ SE BLIŽA KONCU.

London, 2. oktobra. — Da se Nemci nameravajo umakniti v Flandriji do črte Thorout-Roulers-Menin, poroča nek časnikarski poročevalec iz angleškega glavnega stana listu "Petit Journal".

Kakor piše ta poročevalec, je nemško vrhovno poveljstvo zavkazalo, da civilno prebivalstvo takoj izprazni Hoogdele, Moorsdele in Dadizeele.

Ti kraji se nahajajo šest do deset milj za sedanjo nemško bojno črto.

Še pred Haigovimi zadnjimi uspehi je prišlo iz dveh krajev poročilo, da se Nemci pripravljajo, da izpraznijo 200 kvadratnih milj ozemlja od Dixmude južno do reke Lys.

Z zavzetjem gorskega hrbta pri Zonnebkee so angleški topovi izpremenili to ozemlje v tako imenovano "mrtvo zono".

Poročalo se je že o velikem izseljevanju prebivalstva iz Ostende, Thorout, Rouler in bližnjih mest.

Predno zavzamejo Nemci postojanke v svoji novi črti, imajo Angleži priliko, da potisnejo nemško desno krilo iz obrežnih mest, ako napredujejo ob železnici Ypres-Roulers in ob cesti Ypres-Menin.

Vse kaže, da je namen feldmaršala Haiga, da izolira nemške baze podmorskih čolnov ob belgijski obali.

"Petit Journal" pravi, da so Nemci od 20. do 27. septembra umaknili deset divizij, 120 tisoč mož iz okraja Y-presa, kjer so imeli velikanske izgube.

V zadnjih dnevih so Nemci nepestrano napadali angleške postojanke, pa brez uspeha.

Med tem ko se Haig pripravlja na novo ofenzivo, pristika nemški prestolonaslednik na francoske postojanke ob Aisni, v Champagne in v okolici Verduna.

Washington, D. C., 2. oktobra. — Nemška velika baza podmorskih čolnov v Zeebrugge je v nevarnosti, da bo izolirana. Angleški topovi obvladujejo železnico Ostende-Lille.

Ako se Angležem posreči odrezati to železniško progo od morja, potem Nemci ne morejo več držati Flandrije. Nemci se bore z vso trdovratnostjo, toda vidno pešajo.

To je položaj velikanske bitke, ki se sedaj bije v Flandriji. Danes se je nadaljeval Haigov načrt za obkoljevanje nemške armade v Flandriji. To se razvodi iz tedenskega poročila, katerega je danes objavil vojni tajnik Baker. Tu se popisujejo:

Ypreska črta, kot središče vročih bojev.

V teku je največja bitka svetovne vojne. Nemci se zavedajo velikega pomena angleške sile. Nemško zvezo z belgijsko obalo ogrožajo sedaj angleški topovi.

Angleška premoč v bojih zadnjega tedna.

Zadnja poročila iz Flandrije naznanjajo, da Haigove obkolilne operacije bodo pridobile Flandrijo za zaveznike, ako se Nemcem ne posreči preprečiti obkoljenja.

Strategisti ameriške armade so mnenja, da bodo Nemci morali izprazniti flamsko obrežje, ako Angleži zavzamejo Lille; na ta način bi bili mesti Zeebrugge in Ostende izolirani in ta uspeh bi bil celo večjega pomena kot — izpraznjenje Belgije.

Mihajlovičeva izjava.

Washington, D. C., 2. oktobra. ni šla v boj, da izpolni narodne Srbski poslanik Mihajlovič je re-aspiracije, temveč, da uniči Srbijo kel, da je prisotnost bolgarskega in prepreči, da bi Rusija zavzela poslanika Panaretova velika ne- Carigrad.

Varnost. Z ozirom na Panaretovo izjavo, da je Bolgarija pripravljena skleniti mir, je rekel Mihajlovič:

"Način prilozovanja sovražnih tero se prepoveduje izvažati v zastopnikov v nevarnih in zavez- Norvegijsko, Svedijo in Dansko ter niških deželah, v katerih se naba- Nizozemsko vse svari, razum ti- jajo, je nevaren in mislim, da naj skovin vsake vrste in privatno zavezniki to nevarnost premisli- lastnino, katero vsak vzame s se- boj."

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki se naseljeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnice ali pis- smo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

SVRKA FRANK. SAKEN

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily)
Owned and published by the
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKNER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko \$5.00
Za celo leto za mesto New York \$5.00
Za pol leta za mesto New York \$2.50
Za četrt leta za mesto New York \$1.25
Za šest mesecev za mesto New York \$0.60

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Dopisni bres podpišani in osebno se ne priročajo.
Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošlje stari
nameni, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in poklicem navedite ta naslov:
"GLAS NARODA"

22 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

Razmere v Rusiji.

—000—

Iz Čankuma, ki je železniško središče v Mandžuriji, prihaja poročilo, ki kaže živahno luč na enega izmed problemov, katerega mora rešiti Rusija in pri rešenju katerih mora predvsem pomagati Amerika s svojo podjetnostjo, finančnimi viri in tehnično izurjenostjo.

Mandžursko in sibirsko pšenico bodo najbrže eksportirali v Ameriko, da nadomesti ameriško pšenico, katero bodo poslali evropskim zaveznikom.

Radi pomanjkanja lokomotiv in drugega železniškega materiala je nemogoče pošiljati pšenico iz Vzhodne Azije v evropsko Rusijo.

Na številnih železniških postajah Sibirije in Mandžurije je na tisoče žakljev pšenice, ki je le slabo zavarovana in ki se bo v najkrajšem času pokvarila.

Rusija pa trpi medtem — lakoto.

Trpela je lakota že v normalnih časih in pod pritiskom lakote trpi tudi vladni stroj. K temu pa pride še agitacija ekstremnih elementov, ki ne poznajo nikake mere in sami ne poznajo svojih ciljev.

Rusija stoji v tej zimi pred eno največjih nesreč v svoji zgodovini, pred nezgodo splošne lakote.

Vzroki za take perioidične lakote so v sedanjem času isti kot so bili v preteklosti.

Rusija kot žitnica Evrope producira dovolj pšenice da hrani žnjo sebe in vso ostalo Evropo. Ne more pa primerno razdeliti te velikanske zaloge in sicer radi neuspešnosti železniškega sistema.

V teh težkih časih nameravajo producenti pšenice v Sibiriji in Mandžuriji eksportirati svoj pridelek v Ameriko, kajti nemogoče jim je razdeliti žito po okrajih, ki trpe vsled lakote.

Eden najvažnejših problemov, s katerim se ima pečati nova Rusija, je zopetna ureditev in rekonstrukcija železniške službe v tej deželi.

Sedanja ruska vlada je spoznala važnost tega problema in to važnost spoznavajo vsi pametni Rusi.

Pred par dnevi je priobčil newyorški list "Ruskoe Slovo" članek, v katerem se glasi:

— Zvezna vlada Združenih držav je pred kratkim imenovala posebno železniško vojno komisijo. Tekom kratke dobe svojega poslovanja je ta komisija uspešno povečala prevozno zmogljivost ameriških železnice in sicer za celih 26 odstotkov.

Komisija upa, da bo mogla še nadalje povečati prevozno zmogljivost železnice za tovor, ne da bi pri tem bilo treba investiti bistvene izpremembe pri železniškem prometu. Dobro bi bilo, če bi se načrt te ameriške komisije sporočilo tudi ruski železniški upravi.

Amerikanci v Rusiji bi lahko zmanjšali čas in razdaljo na minimum kot so to že uspešno storili v Združenih državah. V tem se nudi ameriški podjetnosti velika prilika.

To je velika prilika za ameriški kapital in tudi ameriško tehnično izurjenost.

S tem pa se ne bo le na naravnost nepojmljiv način koristilo ruskemu narodu, temveč tudi pripomoglo, da bo predstavljala ruska demokracija resničen uspeh.

Edina ovira, ki jo je opaziti pri polni udeležbi Amerike v javnem življenju Rusije, je skrajna in protikapitalistična zakonodaja, inspirirana od socialističnih sanjačev, ki je napravila Rusijo za zelo nestalno mesto, kjer bi mogel vsi vršiti svoje delo kapital in če je ta — ameriški ali pa ruski.

Rusija mora napraviti red v svoji hiši.

Rusija mora zagotoviti lastniško pravico ter spraviti v pravi tek svojo državno ladjo.

Kakorhitro bo Rusija varna za industrialna podjetja, bodo Amerikanci zamogli izvršiti v Rusiji delo, ki je najbolj potrebno, namreč organizacijo železnice, brez katerih bo Rusija od časa do časa stradala in naj se nahaja v vojni ali miru.

—0000—

Slišali smo, da je izšel nek slovensko-ameriški abecednik.

Dotični abecedar, ki je baje v vseh ozirih zelo podjeten ameriški businessman, ne smatra našega uredni-

štva sposobnim, da bi ocenjevalo ta najnovejši cvet na polju slovensko-ameriške književnosti...

Likvidacija pokojnega "Slovenskega Naroda" se še ni pričela ter se tudi ne bo, dokler ne bo izžreban prvi avtomobil za onega, ki je na smrt bolnemu pošiljal — zadnje medicine.

Amerikansko-slovenski Shakespeare, Anton Antonov je šel po Ameriki prepričevati se, kakšen sad je obrodilo njegovo celo leto trajajoče delovanje za — Avstrijo in "avstrijski okvir".

Druga zvezda na žurnalističnem nebu — znani pop Smola — gotovo ni mislil, da bo njegova glorijska trajala tako malo časa.

Še ono malo skisane pameti, ki si jo je ohranil iz časa pastirovanja v avstrijski armadi, je prodal laškemu fakinu za trideset dolarjev in zdaj mu je gotovo žal, da ni zahteval več za svoje delo pri organizaciji Jugoslovancev v — avstrijskem okvirju.

Dopisi.

Camp Jackson,
Columbia, S. C.

Namenil sem se napisati nekaj novic od takaj.

Jaz sem zopet premeščen in sedaj sem pri Company C, 306. Reg. Engineers (polk pionirjev). Od kar sem šel tja v drugi k vojakom 2. maja, sem bil že tolikokrat premeščen, da ne vem, kaj bom še, predno bom šel na Francosko. Najprej sem bil 2 meseca pri 12. let. Company v Columbusu, Ohio, potem sem bil 2 meseca pri 23. Reg. Cavalry in od tam sem bil poslan k 318. Reg. Field Artillery; pri tem regimentu sem bil samo en teden, sedaj pa se nahajam, kakor zgoraj omenjeno, pri Company C, 306. Reg. Engineers. K temu polku so bili premeščeni še 3 drugi vojaki iz 23. Cavalry in 7 iz 53. Infantry in vsi smo vložili prošnjo za premešitev, toda smo bili zavrnjeni.

Tu v tabornu bo 62½ belih in 37½ črnih. Poslopja veljajo \$2,328,000. Barake so po dva nadstropja in se nahajajo v gozdu ter so morali večina dreves posekati, predno so začeli postavljati barake. Sedaj delajo asfaltirano cesto, ki vodi iz mesta Columbia v taborn in okoli čezlega tabora.

Slovenci nismo še nobenega tu videli. Pridejo pa vsake ljudje. Nekateri so si prste odsekali, po enega ali dva, samo da jim ne bo treba služiti. Drugih je zelo mnogo, ki imajo vse vrste spolne bolezni. Ker jih ne vzamejo v regularno armado s spolnimi boleznimi, so si jih prostovoljno nakopali, ker so mislili, da bodo zvrženi, toda so se zelo zmotili in porajajo v vojaško suknjo vseeno.

V tabornu imamo sedaj 3 Young Men's Christian Association barake in najbližja je ¼ milje od našega polka. Tam se dobi papir za pisma zastonj; imajo tudi gramofon in glasovir. Tudi službe božje imajo baptisti, metodisti in presbiterijanci. V katoliški cerkvi se moramo peljati na poučeni železnici 6 milj v mesto Columbia, toda vitezi Kolumbus reda so nam obljubili, da bodo napravili cerkev tu v tabornu.

Drugača nimam kaj poročati, kakor da vreme imamo bolj hladno; zame ravno prav, toda za one iz Floride premrzlo.

Bratski pozdrav vsem rojakom širom Združenih držav, posebno pa onim v Clevelandu, Ohio, in okolici.

Anton Petris,
Company C, 306 Engineers,
Camp Jackson, Columbia, S. C.

Valley, Wash.

Delavske razmere so tukaj v Valley letos jako dobre. Dobro dela Magnesia Company. Sedaj delajo tudi železnico do kamenolovov, ki se nahajajo 12 in 15 milj od Valleya.

Draginja se tudi tukaj pozna. Vse je za polovico dražje kot pred dvema leti. Letina je letos slaba, tako slaba, da se nikdar tako. Tisti, ki so kaj namitlati pšenice, bodo že več dobili zanj kot pa včasih, ko so jo pridelali še enkrat toliko. Sedaj jo prodajajo po 3¼ funt, pa pravijo, da bo še dražja. Pa je že to dosti drago za onega, ki jo mora kupovati.

Narodnik.

(Naslednje smo morali opustiti. — Op. uredn.)

Truplo ponesrečenega letalca naj-

Anglijski glavni stan v Franciji, 2. oktobra. — Poleg anglijskih zalopov so našli truplo mrtvega nemškega letalca poročnika, Vona J.

Umrli je bil nek anglijski letalca.

Anglijski glavni stan v Franciji, 2. oktobra. — Poleg anglijskih zalopov so našli truplo mrtvega nemškega letalca poročnika, Vona J.

Umrli je bil nek anglijski letalca.

Anglijski glavni stan v Franciji, 2. oktobra. — Poleg anglijskih zalopov so našli truplo mrtvega nemškega letalca poročnika, Vona J.

Umrli je bil nek anglijski letalca.

Nova dejstva glede afriških in indij. slonov.

Kot znano, je treba razločevati dve vrsti slonov — indijskega in afriškega slona. Afriški je glede telesa večji ter se popolnoma razlikuje od indijskega, ker ima le štiri vidne prste na zadnji nogi, dočim jih ima indijski pet. Afriški slon se lahko izpostavlja najhujšemu soncu, dočim se drži indijski v največji senci in na najbolj hladnih mestih.

Glede starosti slonov se veliko razpravlja, vendar pa nimajo niti najboljši naravoslovci in lovei pravega pojma glede te stvari. Sir Samuel Baker, avtoriteta na tem polju, izjavlja, da znaša povprečna življenska doba slona do 150 let. Pozitivno se ve, da so živi sloni v jetništvu 130 let. Naravoslovci pa domnevajo, da je življenje slona v prostosti dvakrat tako dolgo kot pa v jetništvu. S tem vprašanjem se peča knjiga, katero so pred kratkim izdali v Londonu.

Glede slona se izjavlja, da ima med vseni živalmi najbolj razvit sluh. Tudi vonj je izvanredno razvit. Mladi in neizkušeni sloni zasledijo lahko sled človeka, če je stara po več ur.

Glede domačega življenja je slon pravi Orientalec. Samci ne gredo ponavadi v družbi s samci, ampak v posebno stari sloni nočejo imeti s samci nobenega stika, razven v času, ko se družijo.

Slon ima 20 do 23 zob na vsaki strani čeljusti. Ko so zobje enkrat zrastle, izgledajo kot nepretrgana vrsta, kot en sam zob. Narava neprestano obnavlja te zobe. Kakorhitro so obrabljeni, stopijo drugi na njih mesta.

Slon je izključno vegetarijanec ter obstaja njegova hrana iz korenin, mehkega listja dreves ter tropičnih sadežev, katere stresa z drevja. Ponavadi se pase od devetih zvečer pa do polnoči, torej v času, ko je v džungli najbolj hladno. Tudi je edini dnevni čas za pitje, in sicer ko zahaja solnce. Vodnik povede celo čredo po stezah, ki so znane kot "pota slonov", k primernemu mestu v reki. To navado pa slon opusti v deževni dobi, ko je najti povsod dosti vode.

Narava je opremila slona z rilcem, ki predstavlja tako orodje za obrambo proti napadom kot orodje, s katerim si išče hrano. Sloni se kopljejo v blatu, da se zavarujejo s tem proti solnčnim žarkom ter tudi ubranijo nadležnega mušca, ki jih muči. Kot pomagajo pa je dala narava slonom tudi majhne ptice, ki stalno čepa na njih hrbtih ter se hranijo s hrošči in drugo golaznijo, katero je stalno najti na telesu slonov.

Glede telesne moči se more primerjati slon edino z rinocerom, vendar pa ni tako bojevit kot je slednji. Edini resnični smrtni sovražnik slona je človek, lovec, ki zasleduje slona radi njegovih zob.

Interpelacija glede rabe italijanskega jezika.

"Hrvatski Dnevnik" poroča: "V seji poslanske zbornice je stavljen poslanec Špinčič interpelacijo glede rabe italijanske in Istri pri vojaških in mestnih oblastih. Opozoril je na to, da se v vojni solah in pri vseh javnih uradih poslužujejo italijanske, da mora celo pri vojni monarhični položiti rekruti prisego v italijanskem jeziku, dasi je jezik prebivalstva in sploh občevelni jezik v deželi hrvatski. Druga interpelacija se bode tako isto jezikovnega vprašanja v monarhičnih solah v Istri in na Istrijski Istri."

Vse drugače bo, ako se Jugoslovanci od Mura in Drave do Jadrana in Dnava zbirajo v Jadranski...

Strašni položaj.

Kako težko se prehranjuje prebivalstvo v habsburški monarhiji, je danes že znano celemu svetu. Kljub temu pa so zelo značilne izjave posameznih begunciev, katerim se je posrečilo prebežati k Rusom in ki slikajo materialne razmere v najnevarnejših barvah. Mestno prebivalstvo, zlasti nižji sloji, je stradalo že prej, ali sedaj je začela stradati tudi armada, tako da so celo mnogi neslovanski vojaki prebežali k Rusom vsled gladi. Kako bedno mora biti življenje vojni ujetnikov v Avstro-Ogrski, ni treba niti omenjati.

V naslednjem hočemo na kratko omeniti, kaj so pripovedovali trije srbski častniki, ki so prišli letos spomladi v Rusijo in stopili takoj v zbor jugoslovanskih prostovoljcev.

V celi avstro-ogrski monarhiji vlada strašno pomanjkanje življenjskih potrebščin, vsled česar je nastala v nekaterih krajih velika umirjivost ljudi vsled lakote, kakor na primer v Bosni in Hercegovini, v nekaterih čeških krajih, zlasti pa v zavzetih krajih Srbije in Rumunije. Oblasti so vse rekvirirale in izvršujejo preiskave, da ne bi kdo skrival živeža, in to delajo celo že tudi pri neozemljenih častnikih. Pri rekviziciji so pustili prebivalstvu količino, od katere se ne more ne živeti, ne umreti, v kraje pa, kjer se prebivalstvo že v mirnem času ni moglo prehranjevati, pošiljajo in dajejo nevrjetni minimum hrane. V Bosni, Hercegovini in Liku dajejo mesečno na osebo po osem kilogramov koruze. Krompirja je povsod zmanjkalo že v februarju.

Po žetvi lanskega leta si je smel nabaviti v Sremu vsakdo, ki si je mogel, po 120 kilogramov žita na osebo za leto, plačal pa je za kilogram 42 vinarjev. Kdor si ni mogel nabaviti, dobiva žito ali moko od aprovizacije za izkaznice, toda zelo težko.

Meso je bilo drago ter se sploh ne more dobiti. Odrejene dni brez mesa in masti se ne sme rabiti niti domača mast in meso, na kar strogo pazijo in vsak prestopnik kaznujejo. Mleka ni, tako da so tudi za bolnišnice reducirali potrebo mleka na polovico. Perotnine je zelo malo, ker je piča zelo draga in je sploh ni.

Petrolej se prodaja gotov, dnu, ki so bili določeni, po raznih cenah; tako je veljal na primer v Sremu liter petroleja 5 kron, v Rumi 2 kroni, v zaslednem Kruševcu v Srbiji pa istočasno 17 K. Olja se ne dobi nikjer v celi državi.

Sladkorja dobi vsaka oseba na izkaznico mesečno tri četrtilo grama, in sicer po 2 K 20 vin. do 2 K 40 vin.

Fizola je malo, dosti je bilo edine kislega zelja in graha, ki pa je navadno erviv; mesto kave pa pražijo ječmen.

Vse, kar se kupuje, se daje na izkaznice. Radi pomanjkanja in dragine je prebivalstvo v velikih skrbih in obupanosti. Na Dunaju se dogajajo zelo pogosto demonstracije žensk in otrok vsled gladi.

Iz Avstro-Ogrske.

Za Jugoslavijo.

Mariborski "Slovenski Gospodar" piše:

"V parlamentu so prišli narodi do svobodne besede, katere jim prej ni bila dovoljena. In tu se je pokazalo, da so vse nenemške narodnosti site nemškega pokroviteljstva in varstva v Avstriji.

Vsaka stvar ima svoj konec in tako je prišel naposled konec tudi nemškemu varstvu. Nemški in nemškutarski listi besne ter nas zopet po svoji stari navadi nazivajo veleizdajalec in srbofite. Toda mi se ne bojimo njihovih klevet. Take klevete odločno odbijamo. Mi si hočemo urediti prijetno bivanje, hočemo, da se združijo vsi Jugoslovanci, ki spadajo skupaj. Mi nečemo ostati nikjer in nikoli pod nemško hegemonijo. To je vendar dovolj jasno povedano!

Pozivamo vse slovenski narod, da se v teh časih z vso odločnostjo ogreva za te ideje. Jugoslovanski narod se mora združiti. To je večniška kmetski narod in mi se moramo v bodoče bolj kot dosedaj brigati za naše kmete. Nočemo biti nasprotniki niti industriji, kateri ostaja dovolj dela za Balkan in za izvoz po Jadrano.

Vse drugače bo, ako se Jugoslovanci od Mura in Drave do Jadrana in Dnava zbirajo v Jadranski...

ko samoupravno državo. V tej državi bi prevladoval kmet. Jugoslavija bo prava kmetska država.

Na Slovenskem, Hrvatskem, v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini je nad osmdeset odstotkov kmetskega prebivalstva. Upajmo, da ni več daleč dan uresničenja naše prisrčne želje.

Živela naša kmetska bodočnost na našem slovenskem jugu!"

Frankovci o jugoslovansku. "Hrvatska" je priobčila članek vseučiliškega profesorja dr. Milobara, v katerem se med drugim glasi:

"Kar se nas tiče, menim, da se naša stranka mora in mora pridružiti delovanju za združenje hrvatskih dežel na podlagi hrvatskega državnega prava, kakor to tudi zahteva Jugoslovanski klub. V eni točki pa se ne strinjamo z Jugoslovanskim klubom. On namreč opušča hrvatsko državno idejo in zagovarja namesto nje jugoslovansko idejo. Ali kljub temu, da ostanemo neomahljivi za hrvatsko državno idejo, ne samo da ne bomo otežkovali delovanja za združenje in uresničenje zgodovinskih državnih pravic, temveč ga bomo složno kot svojega pospeševali z vseni strankami Avstrije, Bosne in Hercegovine. Mi smo pripravljeni kot poštene tovariši složno delovati za skupno obliko, na koncu posla pa pošteno in pravično razdeliti, to je, zahtevati tedaj v združenju tovrstni del za hrvatsko državno idejo.

V monarhiji se razvijajo dogodki z bliskovito brzino, toda tu ni časa prepričati se o večji ali manjši vrednosti kompromisnega stališa, katero je zavzel Jugoslovanski klub na Dunaju. Vsled tega je treba sprejeti ono, v čemur se je dosegel vsestranski sporazum. Pogled je treba obrniti v bodočnost, ne pa se dati odvračati z gledanjem v nedavno preteklost."

O reformi ustave.

V Pragi se je vršilo 26. julija skupno zborovanje zastopnikov čeških, jugoslovanskih, ukrajinskih (maloruskih), italijanskih in rumunskih klubov, katerega namen je bilo, postaviti glavne pravice za novo ureditev države in vprašanj, ki prestopajo meje države, oziroma ki se tičejo ruskih in balkanskih teritorijev.

Prepovedan shod v Ljubljani. Grška "Tagespost" prinaša sledečo novico: "Predsednik parlamentarne Jugoslov. kluba dr. A. Korošec bi imel govoriti na političnem shodu v Ljubljani o političnem položaju v Avstriji. Ta shod, na katerem bi imeli govoriti tudi poslanci dr. Rybář in Spincic ter še drugi, pa so oblasti prepovedale."

Ribe kot mogoči vir mrzle luči. Biološki departament Princeton vseučilišča si že dolgo prizadeva s poskusi, da bi se dobilo luč brez gorke. Če se bo razkritje posrečilo v polni meri, se bo brez dvoma z revolucijonalni celi način modernega razsvetljenja.

Profesor Dahlgreen, Canklin in Harvey proučevajo živali, ki svetijo v temi in proizvajajo 99 odstotkov tozadevne svetlobe. Moderna električna luč pa proizvaja le 2 do 3 odstotke svetlobe, dočim se izgublja ostalo v gorke.

Profesor Harvey je dobil veliko zalogo majhnih rib, katere je najti na Japonskem. Delona je analiziral snov v teh ribah ter našel, da se to snov lahko obdrži skozi leta, če se jo posuši ter spravi v brezračno, zapечатeno cev. Kadar se te cevi odpre, namoči snov ter jo izpostavi vplivu kisika, je takoj zapaziti plavkast plamen.

Snov je zelo mogočna, kajti vidna je še vedno, če se raztopi en del te snovi v 1.700.000 delih vode.

Iščem svojega brata JOHN K. ROŠKA, ki je bil prej v Humbert, Pa., Box 86. Nahajam se v ruskem ujetništvu. Prosim brata, da mi takoj pošlje po posredovanju tvrdke Frank Sakser 150 rubljev, ker sem v potrebi. Naslov: Vojnopoljemni avstrijski armii Matija Korošec, gorod Ostrogorskij, Voro-nekaja gubernija, Sloboda Potričkov, Gužovskoj volosti, Rusija.

(3-5-10)

On zdaj zasluži veliko več denarja in je zmožen stalno delati.

Mi smo ravnokar prijeli pismo iz Irzave Arizona, kjer naš rojak hvali REMO do nebes. On piše takole:

"Jaz sem svoj čas zaslužil lep denar, dokler me niso mokri prostori v jamah spravili skoro v grob. Vjel sem revmatizem. Imel sem grozne bolečine v ramah, nogah in bokih. Kasneje so se bolečine tako pomnožile, da nisem več mogel nadaljevati svojega dela in zaslužiti vsakdanjega kruha. Enkrat sem pa slučajno opazil oglas REMO PROTIPROTINSKO ŽLIČNO ZDRAVILO. Žrtvoval sem svojih zadnjih pet dolarjev ter naročil popolno zdravljenje in vse porabil." Pozneje je pa pisal, da zopet dela v jamah toda brez revmatizma. To čudovito zdravilo REMO PROTIPROTINSKO ŽLIČNO ZDRAVILO je odstranilo revmatizem in danes zasluži mnogo več, kot kdaj prej.

Ena steklenica REMO je \$1.00, tri steklenice \$2.80, šest steklenic popolno zdravljenje \$5.00 s poštnino vred. Pošljite svoje naročilo na sledeči naslov:

CROWN PHARMACY,

2812 E. 79th St., E. Cleveland, O.

Seveda, smete nam zaupati kakoršnokoli težavo. PIŠITE.

Pismo iz Rusije.

Odesa, 25. maja 1917.

Dragi Janez! Kakor sem Ti že pisal, nisem več v ujetništvu, ampak sem prost. Lanskega leta so začeli nas Slovence, Hrvate in Srbe zbirati in napravili iz nas jugoslovansko vojsko ter nas oblekli v srbske uniforme. Ni nam tu slabo, dobro nam je in čakamo samo miru, da se vrnemo domov v svobodno novo državo Jugoslavijo. Takaj nas je jako dosti iz naše doline. Jaz sem v ofiserski šoli; skušajo na oficirja sem napraviti z odliko in za nekoliko časa bom oficer.

Dragi brat, Bog je na naši strani in on nam pomaga, da se vrnemo v našo staro domovino, svobodno od Nemcev. V Jugoslaviji pa bo tako dobro, kakor v Ameriki. Naše glave so vse tukaj in oni delajo za nas.

Prosim Te, piši mi takoj, ko to pismo dobiš. Denarja ne potrebujem, ker bom kmalu oficer. Za mene so nič ne boj, jaz si že znam pomagati tako, da mi ni ravno preslabo tukaj.

Naznanjam Ti veselo novico, da sem izvedel za Franceta, kje je. On je ujet v Podolski guberniji in tam dela na okopih.

Od doma sem dobil štiri karte: pišejo, da je tam jako slabo.

Ignacij Tanko.

Gori navedeno pismo je dobil Tankov brat, ki stanuje v Clevelandu, O.

Posojilo za svobodo.

"Čas je prišel, da zmagamo, ali se podamo. Za nas je samo ena izbira. In izbrali smo." — Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav.

"Ali bomo bolj varčevali z našimi dolarji kot pa z življenji naših sinov?" — William G. McAdoo, državni zakladničar.

PATRIOTIZEM, LOJALNOST, VARČNOST

zahtevajo od vas, da podpišete — BOND —

drugače posojila za svobodo ZDRUŽENIH DRŽAV za leto 1917.

Bondi so izdani po \$50, \$100 in naprej. Obresti so pa 4 odstotke; plačajo se vsaki šest mesecev. Bond se lahko plača takoj ali pa po sledečih pogojih:

2% takoj,
18% 15. novembra, 1917,
40% 15. decembra, 1917,
45% 15. januarja, 1918.

Vprašajte na pošti, na banki, svojega gospodarja, ali pa krajevni odbor za posojila za svobodo. Ti vam bodo svetovali in pomagali. Dali vam bodo uradno izkaznico.

Kako so nemški socijalisti izdali socijalizem.

Dr. Josip Goričar, bivši avstroogrski konzul v Združenih državah.

II. DEL.

RUSKI MIR.

Splošno zdravilo za socijalna in politična zla.

Oglejmo si sedaj, kaj je narava tega slovanskega socijalnega reda kot prevladuje v Rusiji in sicer z ekonomskega stališča v "Miru" in "Artelu", s političnega stališča pa v kmečkih občinah in Zemstvih.

Beseda "Mir" pomeni v staroslovanskem cerkvenem jeziku "skupnost", "mir" in "svet" (kot v slovenski besedi "vsemirje").

Ta beseda je tudi primerno ime za rusko občanstvo kmetov. Ta institucija je zelo starodavna ter se je smatrala s strani največjih avtoritet glede ruskega narodnega življenja za preostanek iz primitivnih časov.

Špečično je ruska ali slovanska, kajti nje sledove najdemo tudi med južnimi Slovani, kjer živi še naprej pod imenom "Zadruga".

Če razmišljamo o tem, najdemo, da ima v zadrugi kmečka družina vse skupno in da mora vsak član družine, ki služi za svoje življenje, dajati svoje prihranke v skupno družinsko blagajno. Vsaka deklica in vsak deček, ki se priženi ali primožo v družino postane stem član zadruga ter se vdeležuje vseh tozadevnih pravic in ima iste obveznosti.

Zadruga obstaja včasih iz sto ali več članov.

Najstarejši moški član, pogosto častiljiv patriarh, imenovan "starosta", je načelnik zadruga. Neenako ruskemu "Miru" pa ni razrasla zadruga južnih Slovanov v zadrugištvu cele občine. Zadruga, kot že kaže samo ime, je strogo altruistična naprava, koje geslo je:

— Vsi za enega in vsak za vse.

Ta ekonomski sistem, ki je pri Južnih Slovanih od nedavnih časov preprečeval paverizem ali uboštvo ter narastek brezposelnega razreda, obstaja še vedno v gotovih delih Srbije, a se ga je v zadnjih letih vsled prizadevanja avstrijske vlade odpravilo med južnimi Slovani Avstro-Ogrske.

USTROJ "MIRA".

Ta bratovski slovanski duh (širokaja natura) pa najde v ruskem "Miru" še večjega izraza kot pa v jugoslovanski zadrugi.

V "Miru" je "Kozain" — kot se imenuje načelnika družine, — neoporečni gospodar kmečke družine in vsi člani imajo vse stvari v skupnem. Hiša in cela njena oprema sta skupna lastnina.

Člani "Mira" pa imajo tudi skupne odgovornosti. — Tako so naprimer dolgovni oni vseh članov družine. Razen tega pa imajo vse družine ene vasi v lasti vso zemljo, katero je mogoče orati in nadalje skupno se pašnike in gozdove. Vse to tvori ustroj "Mira".

Vaški načelnik "Mira" se imenuje starosta, kateri izraz pa se razlikuje glede pomena od istega izraza, ki je v rabi pri zapadnih Slovanih, kjer se rabi besedo, da se označi načelnika družine ali onega kake civilne naprave kot je naprimer društvo Sokolov.

"Mir" ima tudi skupne obveznosti.

Odgovoren je vladi za vse davke ter druge civilne oblige. Na drugi strani in v soglasju z skupnimi dolžnostmi, pa uživa vsak član "Mira" tudi gotove neoporne pravice. Družine se ne more oropati njenega stana ali potrebnega poljedelskega orjda in upniki ne morejo zapleniti skupne občinske zemlje.

Selski starosta je izvršilni načelnik vasi, a največja avtoriteta je podeljena zboru vseh "kozainov" ali načelnikov posameznih družin.

V ponk zapadnemu svetu naj se še omeni, da ima ruska kmetica pravico vdeležiti se debat vaškega zborovanja v slučaju odsotnosti ali smrti moža. Kot načelnica svoje družine ima i to pravico kot moški pri volitvah in drugih javnih zadevah.

Ta slavni ruski vaški parlament ima sicer takozvane "speaker-ja", a nobenega predsednika, in zborovanja se vrše v nedeljah in praznikih, da imajo vsi člani občine priliko vdeležiti se teh posvetovanj.

Vsled zmešnjave, katero je prinesla ta vojna v vrste ruskih kmečkih vojakov, si je lahko misliti, kako važno ulogo bo igrala po tej vojni kmečka žena, ker bo postala sedaj načelnica številnih družin.

Na takih zborovanjih se ne govori dosti. Resolucije, katere naj bi se sprejelo, se predložijo na glasovanje pri zborovanjih. Večina glasov odločuje. Ponavadi prevladuje zdrava domača pamet in od časa naprej, ko se je odpravilo prodajo žganih pijač, je zelo malo izgrediv.

Noben razred na svetu ni bolj dobre narave in miroljuben kot je ruski kmečki razred, — pravi Sir Wallace, angleški pisatelj ter eden najbolj odličnih zunanjih opazovalcev te ruske naprave.

Skupna zemlja, katero ima v lasti "Mir", je štirivrstna:

Zemlja, na kateri je zgrajena vas, nadalje cela zemlja, sposobna za oranje, nadalje travniki, pašniki in razni gozdovi. — "Homestead", ki stoji v vasi, je izključna lastnina družine ter se ga ne sme razdeliti kot se zgodi to v slučaju zemlje, ki je sposobna za oranje ter v slučaju travnikov in pašnikov.

Ena izmed polnomoči vaškega parlamenta je ta, da sme razdeliti občinsko zemljo med posamezne člane Mira.

Ta proces se vrši v nedoločenih presledkih, pogosto vsaka tri leta in sicer glede zemlje, ki je sposobna za oranje. Travnike pa se razdeli vsako posamezno leto.

Zemljo se razdeli soglasno s tevilom možkih članov "Mira".

Ker se jemlje davke na centralno vlado soglasno s številom lotov, katere ima v rokah dotična družina, se lahko reče, da je pravična razdelitev zemlje mogoča le v slučaju, če se razdeli zemljo, ki je sposobna za oranje seglasno z delavsko zmožnostjo posamezne družine.

To pa se zgodi, da se omogoči posameznim družinam plačevanje davkov. Kakorhitro se je določilo število parcel in deležev, prične vaški parlament s pravo delitvijo parcel.

Delitev in podelitev se vrši potom kmetov samih in sicer z veliko pravičnostjo in natančnostjo, kar je tem bolj upoštevanja vredno, ker se poslužujejo pri tem kmetje najbolj priprostitih meril.

Kot že omenjeno se razdeli travnike vsako leto in ta procedura se vrši ob času košnje, vsled česar je omogočeno vsaki družini, da takoj spravi pod streho svoje seno. — Zelo pogosto pa pokosi vse travnike cela občina v skupnem, nakar se razdeli seno med posamezne družine.

Vaški parlament ima nadalje tudi pravico določiti, kedaj je primeren čas za oranje, košnjo, za izvolitev starešin in tako dalje.

Vsi člani ene družine obdelujejo svojo zemljo v skupnem. Odsotni, ki delajo v mestih ali drugod, morajo pošiljati svoje prihranke družini, kar se vrši tudi pri južnih Slovanih, kjer še vedno obstajajo zadruga.

Družinam, ki predstavljajo "Mir", ni treba skupno obdelovati zemlje, vendar pa morajo plačevati te družine določeno svoto v skupno blagajno.

Vsaka družina pa se mora strogo držati pravil glede setve in žetve in vsled tega se lahko reče, da se obdeluje zemljo kot eno farmo.

Vse domačije in vse člane slednjih družin skupna vez skupnih interesov. Posledica tega je, da ne more biti v ruski vasi nikake izolacije posamezne družine, kar tvori odločilen kontrast proti razmeram, ki obstajajo med vaščani v drugih delih Evrope, kjer ni nikake skupne vezi in kjer dela vsak neodvisno od drugega. To pa seveda goji instinkte sebičnosti in sovraštva med ljudmi.

Družabnost in dobra narava ruskega mušika sta prešla v pregovor in te lastnosti je pripisovati v glavnem — "Miru", ki uglaja razlike ter ohranja družine v neprestanem stiku med seboj. "Mir" vzgaja te kmete ne le za skupno delo, temveč tudi kultivira med njimi duha solidarnosti ter voljnosti, da da vsak posamezni koncesije drugemu v interesu blagostanja cele občine.

Benjamin Franklin.

(Nadaljevanje.)

Franklin sam poroča, kako mu je čital oca izknjige "Pregovori". Taa se je glasilo: "Če vidiš moža, ki je delaven pri svojem poslu, bo stal ta človek pred kralji. Ne bo pa stal pred slabimi ljudmi." Dostavlja pa: "Jaz nisem mislil, da bi stal dobesedno pred kralji. Od istega časa naprej pa se je to zgodilo, kajti stal sem pred petimi kralji ter imel čast sedeti z enim pri mizi, namreč z danskim kraljem."

V starosti 24 let se je poročil Benjamin Franklin z Deborah Reed, ki mu je pripomogla do njegovega velikega uspeha. "Mimamo angleški pregovor", pravi on. "Oni, ki hoče uspevati, mora vprašati za svet svojo ženo. Sreča je bila zame, da sem imel ženo, ki je bila v isti meri kot jaz sam, a nagnjena k zmernosti in priprostosti. Pomagala mi je pri mojem delu, vezala pamflete ter nabirala platene čimje za izdelovalca papirja."

"Zaposleni nismo imeli nikakih lenih služabnikov in naša miza je bila priprosta, naše pohištvo najcenejše vrste. Moj zajutrek je obstajal skozi dolgo časa iz mleka in kruha. Zajutrek pa sem snedel iz skodelice, ki je stala dva centa. Pa le pogledajte, kakšno se splazi luksuz celo v družini, ki se drže gotovih principjev. Nekega jutra so me poklicali k zajutreku in našel sem skodelico iz kitajskega porcelana ter poleg nje srebrno žlico. To je kupila zame brez moje vednosti moja žena in za vse to ni imela drugega odgovora kot to, da njen mož za služi srebrno žlico, kot jo je našel v vseh drugih hišah."

Nedolgo časa za tem je razširil Franklin svoje podjetje ter odprl prodajalno v bližini glavnega trga. Prodajal je papir in ovčjo kožo, blankete za urade, importirane knjige, črnilo, Rhode Island ris, dišeče milo, kavo in drugo. Ker je bil podjeten, varčen ter se poslužil vsake prilike, ki se mu je nudila, je postal kmalu prvi tiskar v Pennsylvaniji. Varčevanje pa mu je prineslo. Ko je umrl, se je cenilo njegovo posestvo na \$250.000.

Leta 1732 je natiskal Franklin knjigo "Poor Richard's Almanac". V enem času so bili kole-

nisti prevoč revni, da bi kupovali knjige. Kramarji so jih izmenjavali za rokavice in nogavice, katere so spletle žene farmerjev tekom dolgih zimskih večerov.

Ker so imeli ljudje ta malo čitiva, je napolnil Franklin ves svoj almanah z reki, ki so imeli namen učiti trdo delo, varčnost, poštenost in zaupanje v samega sebe kot sredstva, s katerimi je mogoče priti do uspeha. Vse te izreke pa je položil Franklin v usta človeka, katerega je imenoval "Poor Richard".

Najboljše take izreke je zbral in natisnil v svojem almanahu iz leta 1757. Ti izreki so napisani v obliki nagovora starega moža na narod ob priliki neke dražbe. Ta govor je imel naslov "Father Abraham's Speech" (Govor očeta Abrahama). V enem času so prišli ljudje iz daleka, da se vdeležijo takih javnih dražb. Avkejionar je dajal ljudem piti rumo, kolikor so ga mogli prenesti, in vsled tega se je prodajalo predmete za naravnost nezasišano ceno. Iz tega vzroka je bila javna dražba dober prostor, kjer naj se propoveduje o zmernosti in poštenem delu.

Slava te knjige se je razširila po vseh tedanjih kolonijah. Časopisi so prinašali ta govor zopet in zopet. Špis je romal v Anglijo in od tam v Francijo ter končno se ga je prevedlo v vse mogoče jezike. Še danes ga čitajo narodi iz kitajskega porcelana, Nemci, Španci in Portugalske.

Knjiga je danes na prodaj v knjigarnah Rusije in Češke. Kupite jo lahko na Holandskem ter prevedlo se jo je celo v keltski jezik, da so jo mogli razumeti Irci. Kopija "Poor Richarda" je padla tudi v roke Johna Paul Jonesa, slavnega pomorskega junaka ameriške revolucije, dokler je čakal na svojo ladjo v velikem francoskem pristanišču Brestu. Potekel je mesec za mesecem in je pisal pismo za pismom v Pariz ter prosil za svojo ladjo.

Nekega dne je v nekem restavrantu slučajno vzel v roko almanah ter čital: "Če hočeš imeti svoj posel opravljen, pojdi: če pa ne, pošli." Skočil je na noge ter vzkliknil: "To je bilo pisano na moji roki!" Tako se je na napotil v Versailles, kjer se je ta-

Grški princ Juri, bivši grški prestolonaslednik, ki pa zdaj služi v nemški armadi.

krat nudi francoski kralj Ludovik XVI.

Vsa zavlačevanja so bila končana. Takoj je dobil svojo ladjo in prva stvar, ki jo je storil, je bilo naslikati njeno ime. Iz hvalečnosti do Franklina ji je dal ime "Bon Homme Richard" (dobri človek Richard).

Franklin in njegovi prijatelji so že oživili klub za debate, takozvani Junto. Pozneje je predlagal, naj bi imeli člani svoje knjige skupno v enem prostoru. Ker pa ni mogel prodreti s svojimi načrti, je prišel z javnim podpisovanjem za knjiznico. To je bil pričetek ne le javne knjiznice v Philadelphiji, temveč celoga velikanskega sistema javnih knjižnic v Ameriki.

Od tega časa naprej se je začel Franklin globlje in globlje zanimati za javne zadeve. Kadar je bilo treba kake reforme, je najprej spisal članek o dotičnem predmetu ter ga prečital v svojem klubu. Če so bili člani zadovoljni s člankom, ga je natisnil v svojem časopisu, ki je postal v onem času zelo popularen. Taki članki so dovedli do drugih člankov in pisem, neslovljenih na časopis. Tudi ta pisma se je priobčilo in v par tednih je postalo tako razvito vprašanje takaj javna zahteva, da jo je morala vzeti v roko vlada mesta ali kolonije.

Ko je na ta način vzbudil zanimanje za javne zadeve pri svojih soseskah, je najel Franklin za Philadelphijo redne nočne stražnike ter na ta način ugledil pot za sedanji policijski sistem v ameriških mestih. Na isti način se je tudi tlakovalo ceste v Philadelphiji, jih boljše razsvetlilo in čistilo. Obenem pa se je organiziralo prvo milico.

Na ta način se je tudi ustanovilo prvo požarno brambo v tej provinci. Pred tem časom so begali ljudje kot brezumni po cestah, kadar se je razširil glas o požaru. Nobenega sistema ni bilo, kako bi se pogasilo požar ter napravilo red v okolici pogorišča. Franklin je tudi izumil odprto ognjnice, katero je imenoval "Pennsylvania Fireplace". To ognjnice je dajalo več gorkote in je porabilo manj drv, kakor pa ognjnice, ki so bila tedaj v uporabi. To je bil velik blagoslov za koloniste ter pričetek današnje ameriške industrije za ognjnice. Dasiravno mu je dal governor državne patent za njegovo iznajdbo, vsled katerega patenta bi imel on izključno pravico izdelovati in prodajati taka ognjnice, je vendar Franklin ta patent odklonil ter izjavil, da ima vsakdo pravico okoristiti se z njegovo iznajdbo, ki naj bi bila v blagor vsem ljudem.

Neki londonski izdelovalec peči, ki ni bil tako duhovit kot Franklin, je vpriporil pri peči nekaj izpremenb, dobil zanje v Angliji patent in prišel s tem do velikega bogastva.

Franklin je izumil stroj za tiskanje bakrorezov ter je tiskal prvi denar, katerega se je uporabljalo v New Jersey. Izumil je še veliko nadaljnjih originalnih in koristnih stvari. Prvi si je izdelal sam zase očala z dvojnimi lečami, ki so bile urejene tako, da se je očala lahko uporabljala za čitanje in gledanje v daljavo.

Vprijazil je več eksperimentov, da spozna postavbe vročine, luči in glasu. S tem, da je položil koga različno pobarvanega blaga na sneg, je spoznal, katere barve so najboljše vodiljke gorkote.

Bolni ljudje.

Predno obiščete katerega zdravnika, pišite danes po mojo prosto okrožnico, pojasnilo bolnim. Ta bo za vas velike vrednosti.
Dr. B. F. MULLIN, 424 - 4th Ave, Pittsburgh, Pa.

Vedno pa je bil zaposlen s kakim znanstvenim ali mehaničnim problemom. Zanimal se je za izboljšanja na zračnih sesalkah, puškah in voznihi kolesih.

Leta 1750 je ustanovil akademijo, ki je pozneje vzrasla v Philadelphio College in ki je postala s časom največje vseučilišče v Pennsylvaniji.

Dasiravno so bili dnevi Franklinovi polni dela, se je vendar v prostem času toliko učil, da je znal čitati francoski, španski in italijanski. Igral pa je harfo, kitaro in vijolino.

Da postane prost in se popolnoma posveči študiju elektrike, je prodal Franklin svoj časopis in tiskarno za 18.000 funtov, kar je več kot \$90.000 današnjega denarja. V starosti 40 let je bil torej Benjamin Franklin v posesti dohodka, ki mu je zadostoval za celo življenje.

Tedaj pa je prišel s svojimi številnimi eksperimenti na polju elektrike, o kateri niso ljudje v onem času skoro ničesar vedeli. V juniju leta 1752 pa se mu je posrečilo razkritje, vsled katerega je prišel do svetovne slave. Tekom nekega viharja v Philadelphiji je spustil Franklin v zrak svojega znanega znaja, na katerega je bil privezan ključ.

Na ta način je Franklin prvi dokazal, da bi se lahko ujelo strela ter da je strela in elektrika ena in ista stvar. S tem pa je omogočil važna razkritja in iznajdbe drugih mož. Radi njega imamo danes telegraf in telefon. Radi njega pa je postala danes elektrika pokoren služabnik človeka. — Franklin pa je tudi storil prvi korak, da zavaruje človeka pred nevarnostjo elektrike, kajti prvi je izumil strelvod.

Kraljevska družba v Londonu, ki se mu je najprej smejala, ga je prišla častiti. Kraljevske akademije v Parizu in Madridu so ga izvolile svojim članom in narod ga je v obudovanju pričel nazivati doktor Franklin.

V onem času pa se je vrgel na politično polje. Leta 1752 je bil izvoljen v skupščino Pennsylvanije in imenovali so ga glavnim poštnim mojstrom za vse kolonije. On je popolnoma izpremenil celi sistem poštnih uradov, vsled

česar je bila pošta boljše upravljana kot kdaj poprej.

Ob istem času so pričeli Francozi, stari sovražniki Anglije, pritiskati iz Canade ter po dolini reke Mississippi na meje tedanjih kolonij. Ker so jim pomagali Indijanci, so ti Francozi zasedli reko Ohio ter zgradili več fortov na zemlji, o kateri so trdili angleški kolonisti, da je njih last. Angleška vlada pa je nato naprosila kolonije, da skupno branijo deželo pred francosko invazijo.

Ko je nastiskal v svojem časopisu prvo poročilo o vojni, in sicer spomladi leta 1754, je razobrazil Franklin zastavo, ki si jo je bil zamislil sam. Kazala je kako, razrezano na kose, in vsak posamezni kos je nosil ime ene kolonije. Na zastavi pa so bile še naslednje besede: "Unite or die!" (Združite se ali poginite!).

Izvršil pa je še neki drugi načrt, katerega so pozneje zvali "Albany Plan of Union" za združevanje vseh kolonij, kar tvori prvi predlog zveze, o katerem se je resno razpravljalo. Za tako zvezo pa časi še niso dozoreli. Kolonije in tudi Anglija so zavrnile načrt in kralj je rekel: "Amerikanci skušajo ustvariti svojo lastno vlado." Vojna s Francijo pa se je vršila naprej pod vodstvom angleškega generala.

Leta 1757 so poslali Franklina v London, da izposluje od angleškega parlamenta dovoljenje, da se vlada Pennsylvanije potom svojih lastnih zakonov kot kraljeva kolonija, ne pa soglasno z željami Penn družine, ki je bila lastnica te kolonije, a je živela v Angliji. Ta družina ni ničesar vedela o narastku in potrebah kolonije ter ni hotela plačevati deleža davkov. Franklin je predstavljal boreče se koloniste in farmerje, aristokracijo Anglije mu je ostro nasprotovala.

Prišli so zavlačevati celo zadevo in poteklo je skoro šest let, predno se je mogel vrniti domov. Od o.ega časa naprej je morala Penn družina plačevati svoj delež pri davkih, a je še vedno ostala lastnica kolonije.

Tekom teh let je živel Franklin v najožjem stiku z največjimi znanstveniki in literarnimi možmi Anglije. Življenje v Angliji se mu je tako priljubilo, da bi ostal v tej deželi do konca svojih dni ter kot delaven prijatelj kolonij, če bi mogel prepričati svojo ženo, da mu sledi. Ona pa se je bala vožnje po morju ter ostala v Ameriki.

(Priloženo.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

NAZNANILO

Naznanjam rojakom po Clevelandu in okolici, da sem odprl na novem prostoru

Pool Room

Na razpolago imam tudi fine cigare in vsakovrstne cigarete, tobak in soft Drink's.

Rojakom se toplo priporočam za obilen obisk, dobri poznanji rojak

FRANK SESEK

6311 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, s številka mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovneljko naznaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera sme jim poslati, so se nam povrnila.

Tvrdis Frank Sakar.

Bachnik Frank No. 329639	Kovač Frank No. 260641	Berman Frank No. 44296
Bartol J. No. 330733	Kulovic Josip No. 330772	Bols Anna No. 329638
Bear Dan No. 260638	Lenarčič Josip No. 44555	Samide Frank No. 330721
Bosens May Mima No. 330662	Malavasič Andrej No. 330218	Sinčič John No. 330762
Bohič Vajo No. 260593	Meden John No. 331014	Smalcel Math No. 331010
Božičković Djuro No. 260581	Merkun Anton No. 331355	Sodec Anton No. 329694
Braun Mary No. 260643	Mikolič Josip No. 331062	Spaniček Rodi No. 328894
Burja Mary No. 330817	Oswald Luise No. 260632	Sparrmblek Joe No. 330661
Dolar Valentin No. 330086	Oswald Joe No. 260621	Starčević Johan No. 331070
Grgurič Blaž No. 260573	Ozolt Eva No. 330841	Tehler Anna No. 328896
Janković Mihail 330395	Pekol John No. 44749	Turk Charles No. 330361
Kastelic John No. 44708	Pintar No. 330843	Turk Ivan No. 260647
Kolir Frank No. 330631	Rak Ferko No. 330001	Turk Jarnej No. 329741
	Saneč Math No. 260622	

Mladost.

POVEST.

Gabrijela Preissova.

(Nadaljevanje).

"Za Boga, vi prihajate pozno!" del je ljubljani, po gosposki šegi je pozdravljala Lucija sestro; — "strikat so že odigrali."

"Filipu se dvakrat ni ljubilo iti", je dejala Majda tiho, "in meni tudi ne."

"Ti bi tudi le za pečko sedela!" je zagodnjala Lucija, z očmi vabeča Tomaža k sebi.

Prišel je, a prvo je prosil za ples Majdo.

Lucije to ni osupnilo; Tomaž je gotovo zato tako storil, ker je bila Majda starejša in domača in ker se je takšne spodobilo.

Od vrat sem se je Luciji Filip posmehal in ji pomagal; v krogu leskečih in ragretih obrazov je bil tako vel in postaren.

"Moj Bog, da bi mu le ne prišlo na misel, da bi tu z menoj plesal!" je pomislila Lucija strahoma, vedoč, da jo ima vsek v čistihi.

Nikdar ga še ni videla plesati, toda pred vsemi bi se je zdelo smešno, če bi hotel iti z njo, z Lucijo v kolo....

"Le z Lucijo pojdiva prejet!" je Majda zahvalila Tomaža. "V tem si jaz malo gledam."

Mlada dva sta ubogala in se izgubila v vrtnu. Pred mlado ženo pa je stal domači hlapec in jo prosil za ples.

Vstala je dobre volje in pomelala sta se med plesoče.

Čez ramo malega, a zastavnega hlapca je videla brata z Medarjevo Zofko in lepo Mesarjevo Anko z županovim Jožetom.

Ta je imela glatko počesane lase in v njih umeten šopek rožastega škota, da je bila kakor punčka v izloženem oknu trgovca v Velikovi. Blizu nje se je sukala Lucija, pritiskaje se ob zlikane Tomažine rokave, in preziral sestro, očito preziral.

Majdi je šinila kri v glavo in v oči sta ji vzplamtela črna otonost in hrepenenje.

Zahvalila se je hlapcu in odhitela na svoj prostor. Ali tu ji je zastopil pot mladi, komaj oženjeni gostilničar in jo uljudno prosil za ples.

"Pa le za malo časa", je ušlo mladi Časnarici v prisiljeni uljudnosti z ustne; "preje se mi je že v glavi zavrtelo."

Gostilničar ji je nekaj pravil, česar pa ni razumela in se le po silni nasmešila, ne da bi odgovorila.

Filip ji je dobrovoljno pokimal od vrat sem, ona pa je tudi to vrnila le z neodkritosrečnim smehljajem.

Konečno jo je kreinar izpustil na njen prostor.

Obrnila se je kakor žejna srnca, sluteca studence — in ni se valala.

Tomaž je že sedel na nje mestu — čaka.... Majda je v zamesti obrnila narobe zapon na svojih rdečih koraklah ter z obema rokama pogladila drobne gubice svoje obleke.

"Ali greš plesat?" jo je vprašal Tomaž potihoma in nenavadno nizko sklonil svoj tilnik.

V odgovor mu je Majda položila svojo drhtečo levico na ramo, Tomaž jo je objel okoli pasu in jo kar nesel iznova v vrtnice plesu.

Tu je bilo toliko parov, da skoro nisi mogel dobiti prostora; jedva so se vrtili....

Majda je nekdo butnil ob roko, Tomaž je to videl in privil svačinjo v obrambo tako tesno k sebi, da je čutila, kako burno mu bije srce.

"Tu je vroče!" je zašepetala Majda, ki je hkrati s temi vsakdanjimi besedami dušila nemirno radost v prsih, ki se je pojavljala z vsvo pravico njenih dvaindvajsetih let.

V svojih prsih je skrivala nekaj mučnega, kar tudi sedaj ni smelo uiti iz svoje ječe; zato je bil zbolelo celo vsak vesel glas. Tudi slast plesa s Tomažem ji je v tem že prevladala ves razum.

"Škoda!" je mislila Majda, ko so končali godei; "človek bi rad umrl v takem plesu!"

Plesoči pari so se razšli po vseh kotih; le nekateri so se izprehajali roko v roki ali posamič.

Pri godejih je čepel i potujoči Gol in v odmorih igral na citre ali harmoniko, kakor je kdo ukazal za denar. Zato je v njegovi bližini vedno postajala kopica mladine, ki je njegove melodije spremljala s potnimi....

Tomaž je položil, kakor je to v

del v ljubljani, po gosposki šegi je pozdravljala Lucija sestro; — "strikat so že odigrali."

"Filipu se dvakrat ni ljubilo iti", je dejala Majda tiho, "in meni tudi ne."

"Ti bi tudi le za pečko sedela!" je zagodnjala Lucija, z očmi vabeča Tomaža k sebi.

Prišel je, a prvo je prosil za ples Majdo.

Lucije to ni osupnilo; Tomaž je gotovo zato tako storil, ker je bila Majda starejša in domača in ker se je takšne spodobilo.

Od vrat sem se je Luciji Filip posmehal in ji pomagal; v krogu leskečih in ragretih obrazov je bil tako vel in postaren.

"Moj Bog, da bi mu le ne prišlo na misel, da bi tu z menoj plesal!" je pomislila Lucija strahoma, vedoč, da jo ima vsek v čistihi.

Nikdar ga še ni videla plesati, toda pred vsemi bi se je zdelo smešno, če bi hotel iti z njo, z Lucijo v kolo....

"Le z Lucijo pojdiva prejet!" je Majda zahvalila Tomaža. "V tem si jaz malo gledam."

Mlada dva sta ubogala in se izgubila v vrtnu. Pred mlado ženo pa je stal domači hlapec in jo prosil za ples.

Vstala je dobre volje in pomelala sta se med plesoče.

Čez ramo malega, a zastavnega hlapca je videla brata z Medarjevo Zofko in lepo Mesarjevo Anko z županovim Jožetom.

Ta je imela glatko počesane lase in v njih umeten šopek rožastega škota, da je bila kakor punčka v izloženem oknu trgovca v Velikovi. Blizu nje se je sukala Lucija, pritiskaje se ob zlikane Tomažine rokave, in preziral sestro, očito preziral.

Majdi je šinila kri v glavo in v oči sta ji vzplamtela črna otonost in hrepenenje.

Zahvalila se je hlapcu in odhitela na svoj prostor. Ali tu ji je zastopil pot mladi, komaj oženjeni gostilničar in jo uljudno prosil za ples.

"Pa le za malo časa", je ušlo mladi Časnarici v prisiljeni uljudnosti z ustne; "preje se mi je že v glavi zavrtelo."

Gostilničar ji je nekaj pravil, česar pa ni razumela in se le po silni nasmešila, ne da bi odgovorila.

Filip ji je dobrovoljno pokimal od vrat sem, ona pa je tudi to vrnila le z neodkritosrečnim smehljajem.

Konečno jo je kreinar izpustil na njen prostor.

Obrnila se je kakor žejna srnca, sluteca studence — in ni se valala.

Tomaž je že sedel na nje mestu — čaka.... Majda je v zamesti obrnila narobe zapon na svojih rdečih koraklah ter z obema rokama pogladila drobne gubice svoje obleke.

"Ali greš plesat?" jo je vprašal Tomaž potihoma in nenavadno nizko sklonil svoj tilnik.

V odgovor mu je Majda položila svojo drhtečo levico na ramo, Tomaž jo je objel okoli pasu in jo kar nesel iznova v vrtnice plesu.

Tu je bilo toliko parov, da skoro nisi mogel dobiti prostora; jedva so se vrtili....

Majda je nekdo butnil ob roko, Tomaž je to videl in privil svačinjo v obrambo tako tesno k sebi, da je čutila, kako burno mu bije srce.

"Tu je vroče!" je zašepetala Majda, ki je hkrati s temi vsakdanjimi besedami dušila nemirno radost v prsih, ki se je pojavljala z vsvo pravico njenih dvaindvajsetih let.

V svojih prsih je skrivala nekaj mučnega, kar tudi sedaj ni smelo uiti iz svoje ječe; zato je bil zbolelo celo vsak vesel glas. Tudi slast plesa s Tomažem ji je v tem že prevladala ves razum.

"Škoda!" je mislila Majda, ko so končali godei; "človek bi rad umrl v takem plesu!"

Plesoči pari so se razšli po vseh kotih; le nekateri so se izprehajali roko v roki ali posamič.

Pri godejih je čepel i potujoči Gol in v odmorih igral na citre ali harmoniko, kakor je kdo ukazal za denar. Zato je v njegovi bližini vedno postajala kopica mladine, ki je njegove melodije spremljala s potnimi....

Tomaž je položil, kakor je to v

tu", je izpregovorila zopet jedva slšno in vstala.

"Tu bi me nič ne veselilo", je odgovoril on burno in naglo bežal plačat gostilničarju.

Majda je stopila k Luciji, ki je stala pri bratu in vrstnici blizu vrat.

"Jaz bi že rada šla domov — za Filipom", je povedala izogibaje se sestrinemu pogledu. "Ali ostanete še tu?"

"Meni je čisto vseeno", se je našobila Lucija nevoljno. "Ali gre Tomaž s teboj?" je dodala iziraje se po hiši.

"Tako hoče —"

"Pa srečno pot!" se je obrégnilo dekle.

V njenih na pol otroških očeh, ki so se zabadale v Majdo, je bila neka zlobna iskra; toda sestra tega ni zapazila. Videla je le, kako ji je Lucija obrnila hrbet in šla s tovarišico in bratom bolj na sredo sobe.

"Srečno!" jo je pozdravil le še brat pri odhodu, in mlada gospodinja je osamela.

Fantje so iznova začeli ponavljati pesnico o planinici.

"Kaj imajo kar naprej s to pesnijo?" je mislila Majda, ki je bila že utrujena. Kar je zaslišala besede:

"Pridi na planinico, Pridi tja na tratičo! Najbliž nebo se ti blišči. In zvezdici sva jaz in ti —"

Spominjala se je še, kam je bila spravila zvečer svojo jopico, ruto in klobuček.

Tu ji je šinilo v glavo, kakor bi jo kdo opominjal, — tam daleč: "Kaj, ko bi ostala tu, da bi vsi skupaj šli domov — i naša hlapca!"

Toda Tomaž, napravljen za odhod, je prihitel k nji in ji pomagal oblačiti jopico.

Nič več ni dejala, oba sta odhajala tako hitro, ne oziraje se po nikomur, kakor bi se bala, da bi ju kdo ne zadržal ali se jima ne pridružil.

Zunaj se je razpenjalo nad njima brezvezdno, z belo-sivo odejo pokrito nebo.

Dokaj časa sta šla molče drug poleg drugega; v vznjožni pogorja, kjer so nad kovačnico rasti topoli, je bila Majda za korak pred Tomažem. Ta je izpregovoril:

"Kum tako hiti? Še polnoči ni menda, a doma naju ne boče sedaj pričakovali...."

"Kar tako po navadi", je zavrnila Majda in oziraje se po svačku (kajti zdelo se ji je, da je ob stal, ko je izpregovoril) se je izpodtaknila ob korenino in skoro padla.

"Vidiš", je skočil Tomaž k nji in jo trdno prijel za roko, "še padeš mi!"

Seda je začela stopati bolj počasi, kakor je hotel on. Tako ljubka, udana zaupljivost ji je navdala celo dušo; bilo je, kakor da gresta nečemu krasnemu in prečistemu naproti.

"Danes je lepa noč!" je vzdihnila nehote in se popolnoma udala nje vplivu; "prav, da se nisva peljala."

"Lepa noč!" je za njo otožno ponavljala Tomaž. "Toda" — odgovarjal si je sam na neko misel — "zame ne bode trajno lepa. Ko prideva domov, porečeš mi: 'Lahko noč!' — in lepe noči bo konec!"

(Dalje prihodnje).

Starost kitajskega ča-sopisja.

Predno so Evropejci sploh kaj vedeli o umetnosti tiska in izdavanja časopisja, je izumil neki Kitajec, po imenu Gong Čun, črke, ulite iz svinca in srebra. Leta 400 po Kristu pa se je pričelo izdajati prvi časopis z imenom "King Bao", ki je bil tiskan na pole iz rumene svile.

Skozi 1500 naslednjih let je nato primasal ta list novice iz Kitajske ter drugih dežel in izhajal do pred par leti, ko ga je zavrnil Juan-Si-kaj, predsednik mlade kitajske republike.

Druga častitljiva publikacija je "Tsing Pao" ali "Novice", ki so pričeli izhajati pred nekako 1400 leti. Da se pospeši točnost in izloči iz lista napake, je bila navada kaznovati s smrtjo tiskarja ali staveca, ki je zagrešil kako napako. To lepo navado so v zadnjem času seveda odpravili.

"King Pao" je vsakdanji kitajski časopis, ki izhaja že nad 1000 let.

"Ki in Lucija lahko staneta le v eni hiši, se je zdelo...."

"Kaj praviš?" se je sklonil Tomaž k nji.

Mislila je, kaj je bila rekla? a ni vedela, kaj. Dejala mu je natihome: "Jaz pojdem domov!"

"Pa pojdiva!" je odvrnil Tomaž z neuvredljivo udanostjo glasa.

Možje.

Prepričajte se, da za nerazume, slabotno, iz izgubljenosti energije, ki ima nered v želodcu ali ledicah, ki so splošno oslabil in se pote ponoči radi pjančevanja ali preobilo jedi ni boljše zdravlila na svetu kot JUVITO TABLETE. Pošljite \$1.00 za eno skatlo, ali če pa hočete prejeti kaj več vedeti glede njih čudovite moči, potem pošljite po prosti vzorec in knjižico z navodili. Naslovite: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

umetnost razširila v Evropi šele v srednjem veku vsled iznajdbe Gutenbergova. Prve knjige, katere so tiskali v Evropi, so bile na božne. Tiskarska umetnost se je nato hitro razširila po Evropi ter ostalem svetu.

Avstrija se ne bori za Nemčijo.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. okt. Intimni prijatelj avstrijskega ministrskega predsednika dr. Seydla, Meini, je rekel, kakor piše "Die Zeit":

"Borimo se za Avstrijo in Avstrije in ne za Nemčijo, katere interesi niso naši interesi. Ne bojujemo se, da bi obdržali Belgijo in Kurlandijo."

Hindenburg je star 70 let.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. okt. 70. rojstni dan feldmaršala Hindenburga se je obhajal po celi Nemčiji kot velik narodni praznik. Cesar in vsa cesarska rodovina mu je poslala čestitke, v katerih so izražali upanje, da bo skorajnji mir ovenčal njegovo delo.

Razna mesta so mu v čestitkah priporočala mir; posebne stavnosti so se obhajale po šolah, kjer so ob tej priliki nabirali za vojno posojilo.

Boji v Mezopotamiji.

London, Anglija, 2. oktobra. — Angleško vojno poročilo:

"Za sedaj je nemogoče natančno dognati, kak je naš plen, ker je ozemlje, na katerem so se vršili boji okoli Ramadje, zelo obširno. Vgrabili smo 13 topov in 12 strojnih pušk.

Pokopali smo okoli 200 ubitih Turkov. Vjeli smo koli 600 ranjenih in 3200 neranjenih, med njimi 200 častnikov.

Rusko bojišče.

Petrograd, Rusija, 2. oktobra. Pri Rigi, južno od železnice Kronenberg-Spital-Grunduli so naše prednje straže napredovale za eno miljo.

KOLENDAR za leto 1918.

Bojkom naznanjamo, da bo v najkrajšem času izšel naš Slovensko-Amerikanski Kalendar za prihodnje leto 1918. Glede poučnega in zanimivega čtiva in krasnih slik bo letošnja izdaja presegala vse dosedanje.

Cena je samo 35 centov.

Da ga boste pravočasno dobili, ga naročite že sedaj. Najboljši dokaz, kako veliko je povprašanje po našem Koledarju, je to, da smo morali že dve leti izdati po dve izdaji. Ker bomo letos izdali le omejeno število Koledarja, se na poznejše naročbe ne bomo mogli veliko ozirati.

Naročajo ga pri:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortland St., New York City.

NAŠI ZASTOPNIKI

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$2.50, za pol leta \$1.25 in za četrt leta \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin. Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesch in A. Kochevar. Salida, Colo. in okolice: Lou. Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Joe. So.čić, Joe. Blah in Frank Jurjovec.

Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Frank Laurich in John Zalezel. La Salle, Ill.: Matija Komp. Livingston, Ill.: Mih. Citar. Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin. Nekoma, Ill. in okolice: Math. Galabek.

North Chicago, Ill. in okolice: Anton Kobal in Math. Ogrin. St. Chicago, Ill.: Frank Černa. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Waukegan, Ill. in okolice: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Režimik. Columbus, Kans.: Joe Knafelc. Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontenac, Kans. in okolice: Bob Firm in Frank Kerne.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Augulitka. Ringo, Kans.: Mike Pencill. Kitzmiller, Md. in okolice: Frank Vodoptvec.

Bakia, Mich.: M. D. Likovich. Calumet, Mich. in okolice: M. J. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta. Chisholm, Minn.: Frank Govša, Jak Petrich in K. Zgonc.

Ely, Minn. in okolice: Ivan Gouh. Jos. J. Peschel, Anton Poljanec in Leub M. Perulek.

Evereth, Minn.: Louis Govša in Juri Kotze.

Gilbert, Minn. in okolice: L. Vesel. Hibbing, Minn.: Ivan Pouša. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. Kansas City, Kans.: Peter Schmel.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Mont.: Gregor Zobeč. Great Falls, Mont.: Math. Ulrich. Roundup, Mont.: Tomaž Paulin. Gowanda, N. Y.: Karl Sternika. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorin. Sarberton, O. in okolice: Math. Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar. Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.

Cleveland, O.: Frank Sakar, Jakob Debeve, Chas. Kartinger, Frank Meh in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolice: Louis Balant in J. Kumsie. Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikelj. Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Atleley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich. Ambridge, Pa.: Frank Jakša. Besemer, Pa.: Louis Hrihar. Broughion, Pa. in okolice: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolice: John Demnar.

Canaanburg, Pa.: John Koklich. Cynemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vlo Kovanek in Jos. Turk. Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kosoglov.

Export, Pa.: Louis Supancič in Fr. Crebets. Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben.

Fareid, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolice: Fran. Novak.

Hoshtetter, Pa. in okolice: Frank Jordan.

Imperial, Pa.: Val. Petermel, Box 172. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolice: Anton Osolnik.

Manor, Pa. in okolice: Fr. Demšar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolice: U. M. Jakoblich, Z. Jakše, Klarich Mat. I. Magister.

Reading, Pa. in okolice: Fr. Špehar. South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.

Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolice: Frank Schifrer.

Tyre, Pa. in okolice: Alois Tolaz. West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: J. Petermel.

Murray, Utah in okolice: J. Kavale. Tooele, Utah: Anton Palčić. Black Diamond, Wash.: C. J. Forenta.

Davis, W. Va. in okolice: Joli rosch in John Tavželj.

Thomas, W. Va. in okolice: A. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratik.

Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, John Stampfel in Herinin Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, in Valentin Marcina.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, sastavo, regalja, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verigle, privrabe, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Upranje 7. stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje. Centke več vrst pošljamo brezplačno. Pišite ponj

IVAN PAJK & CO., 456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, sastavo, regalja, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verigle, privrabe, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Upranje 7. stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje. Centke več vrst pošljamo brezplačno. Pišite ponj

IVAN PAJK & CO., 456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, sastavo, regalja, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verigle, privrabe, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Upranje 7. stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje. Centke več vrst pošljamo brezplačno. Pišite ponj

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, sastavo, regalja, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verigle, privrabe, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Upranje 7. stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje. Centke več vrst pošljamo brezplačno. Pišite ponj

IVAN PAJK & CO., 456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

